

2.6.2015 Dnevnik

Stran/Termin: 24

Naslov: Razpad skozi otroške oči

Avtor: Nika Leskovšek

Rubrika/Oddaja: KULTURA

Žanr: POROČILO

Površina/Trajanje: 503,47

Naklada: 46.260,00

Gesla: LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Nekoč, ko nas ni bilo več, ki jo je v Lutkovnem gledališču Ljubljana zrežirala Anja Suša, je hkrati odrasla predstava za otroke in otroška predstava za odrasle.

📷 Miha Fras

KRITIKA

Razpad skozi otroške oči

Lotte Faarup:
Nekoč, ko nas ni bilo več.
Režija Anja Suša.
 Lutkovno gledališče
 ljubljansko.
 ★★★★★

✎ Nika Leskovšek

Nekoč, ko nas ni bilo več je dramska predstava, njena tema pa pereča – vse pogostejša ločitev med zakoncema, torej razpad srečne družine, ki je vedno bolj ali manj travmatičen. Za gledališče nič posebno novega, če ne bi bila vizura dogajanja »povzdignjena« na raven otrok. Ne gre le za neposreden prikaz čisto prikritih problematike, končno, tudi skozi prehitro odrasle otroške oči. Vrtajoča razklenjenost te teme se v predstavi doseže prav z njeno neumestljivostjo: gre tako za odraslo predstavo za otroke kot za otroško predstavo za odrasle ob enem. Ko si starša otročje razžaljena in nemočna v depresiji in alkoholizmu podajata oba otroka, sta prav onadva tista, ki prevzmeta vlogo odgovornih skrbnikov. Skratka, v predstavi o razpadli družini se imajo skozi necenzuriran otroški pogled odrasli priložnost ugledati predvsem kot otroci.

Lutkovno gledališče Ljubljana predstavo priporoča v starostni kategoriji 12+, torej mladini, čeprav je mogoče mejo priložnostno znižati ali občutno zvišati; ponuja jo v paketu s strokovnim pogovorom, kar postaja v obeh slovenskih lutkovnih gledališčih vedno pogostejši pristop. Jasno je torej, da gledališče tukaj nastopa v primarno didaktični vlogi, kot neke vrste vzgojni, celo terapevtski pripomoček, ki je mladini v oporo in jim na kriznih razpotjih podaja roko ter jim pomaga ozavestiti in soočiti se s prikritimi mehanizmi psihološke obrambe ali družbenega izključevanja pri vrstnikih in okolici. Poleg tega je predstava, ki nazorno prikazuje življenje pred »srečno družino« in po njej, s prepoznavnimi in kdaj neživljenjsko shematičnimi podobami tudi gledališko učinkovita: prepriča zlasti s svojo ži-

vo fizično pojavo, ki se giblje skozi občutljivo in skrbno skoreografirana občutja, kdaj tudi zabavne prizore, skozi katere mladina bolj razbremenjeno srka (in lažje zaobjame) razboleno problematiko.

Predstava, ki jo je zrežirala beograjska režiserka **Anja Suša** (z dramaturginjo **Petro Pogorevc**), je mladinski predstavi primerno vizualno privlačna in nagajivo barvita; nosi binarno usklajene kostume (**Sara Smrajc Žnidarčič**) in se godi na izčiščeni sceni z družinsko mizo in priročnimi škatlami za shranjevanje (**Zorana Petrov**). Njena prednost je prav zaznamovanost z otroško domišljijo. (Mlade) gledalce skozi pripoved vodita oba »otroka«, **Ajda Toman** in **Rok Kunaver**, s samolastnim poetičnim besednjakom (mama je najprej vonj po čistilih, nato masten kuhinjski pult ali trikrat prebran časopis pri terapevtu, mačeha pa, kampak, čarovnica). Predvsem pa, in to je najpomembnejše, mladi iz predstave niso izključeni, predstava se z njimi interaktivno žoga, na sedeže so posedeni z dveh strani, da lahko zrcalno spremljajo odzive vrstnikov; te, že preverjene gledališke prijeme nadgradi domiselna intervencija v predstavo, nekakšen »vox populi« sovrstnikov, kjer osnovnošolci na zvočnem posnetku kar sami predlagajo, kakšen naj bi bil (srečen) konec igre.

Štirje igralci energetsko doživeto in razposajeno nosijo celotno igro, oba starša, **Jernej Kuntner** in **Nataša Tič Ralijan**, uprizorita še druge like (mačeho, soseda, hišnika). V zamenjavi vlog, kjer odrasli igrajo otroke, ki pa se vendar v resni igri življenja »igrajo« odrasle, se ponuja doslej še neizkoriščena paleta možnosti v načinu igre; prav tako predstava še ne upa drezati v rizične meje gledališke (s)podobnosti, razen »težavne« teme je uprizoritev v pristopu precej konvencionalna in počiva v varnih okvirih. Kam vse bi še lahko segla, da bi jih (z)ganila, bodo najbolje povedali mladi gledalci. Presenetljivo pa je morda največji izziv, ki jo ta »odrasla otroška predstava« na posled navrže realnosti odraslih v premislek, prav zahteva po otroštvu, po pravici do igre. x